

کورد و هه‌لپه‌رکی !

ج. سۆران

soran909@hotmail.com

هه‌لپه‌رکی چه‌شنه سه‌مايه‌که، که له نۆو زوربه‌ی گهلانی جيهاندا هه‌يه. کوردیش وهک گه‌لیکی ره‌سه‌ن و میژوی، چه‌شنه هه‌لپه‌رکی چۆر به‌جۆری خۆی هه‌يه، که بۆ وینه هیندیك لهو هه‌لپه‌رکیانه، ئەمانه‌ن: چۆپی، رۆینه، داغه، شیخانی، سی پیتی و ... به‌لام شتیك که له سالانی رابووډو دا، به ژيانه‌وه‌ی هه‌ستی نه‌ته‌وايه‌تی کورد، سه‌رنجی خه‌لکی جیهانی بۆ لای خۆی راکیشاوه، چه‌شن و ره‌وتی هه‌لپه‌رکی کوردی نیه، به‌لکه ئەمه‌يه، که بۆچی کورده کان له **بجووکتین کات و جیگه**. بۆ هه‌لپه‌رکی که‌لک وهرده‌گرن.

ره‌نگه زوربه‌ی ئەو خۆشه‌ویستانه‌ی، که ئەم وتاره ده‌خویننه‌وه، پرسیاوی سه‌ره‌وه‌یان له خۆیان کردی که ”**کورد بۆچی هینده له‌گه‌ل هه‌لپه‌ریندا، نیوانی خۆشه**“؟ به‌لام منیش بۆ ئەه‌ی که به‌لگه‌یه‌کی زۆر زیندووتان لهو هه‌سته پی بناسینم، شتیکتان بۆ ده‌گێرمه‌وه : کاتیک له ساله‌کانی 1970 دا له‌ندن بووم. به پیی بانگه‌یشتنی به‌شی کوردی زانکۆی پاریس (ریزدار خاتو ژویس بلاو) و کاک دوکتور که‌ندال، له له‌نده‌وه چووم بۆ پاریس، تا سه‌بارهت به په‌رتوکی کتیبناسی کوردی، که تازه نووسیبووم و مه‌به‌سه‌نگه‌لی دیکه، له زانکۆی پاریس بۆ خۆیندکارانی به‌شی کوردی قسه‌به‌که‌م. سه‌ره‌تای مانگی به‌فرانبار بو، به ئۆتۆبووس، له له‌نده‌وه چووم بۆ پاریس و به هوو‌قیرکرافت له به‌ره‌گه‌ی **دۆڤیری DOVER** ینگلیسه‌وه له زه‌ریای مانش په‌رینه‌وه و له به‌ره‌گه‌ی **کالی Kally** فه‌رانسه دابه‌زین.

له نیوان به‌ره‌گه‌ی کالی و شاری پاریسدا، ئۆتۆبووسه‌که له چیشته‌خانه‌یه‌ک رایگرت، تا نه‌هار بخۆین. ته‌ماشام کرد، له سه‌ر چیمه‌نی به‌رده‌م چیشته‌خانه‌که، قه‌ره‌بالغیک هه‌يه، که سه‌رنجی منی بۆ لای خۆی راکیشا. کاتیک لێیان چوومه پی‌شه‌وه، دیم گشتیان کورن و به گور خه‌ریکی هه‌لپه‌رین. دو که‌س گۆرانیان ده‌وت و بۆ یه‌کیان ده‌سه‌نده‌وه و ئەوانی دیکه‌ش، چ ئافه‌رت چ پیاو هه‌لده‌په‌رین، کابرای سه‌رچۆپیش زۆر عه‌جایه‌ب له کۆلی ده‌دا و به ده‌سه‌ریه‌کی هاوری‌شم، ریه‌ری کۆری شاییه‌ که‌ی به ئەسنۆوه بو. له یه‌کیانم پرسی برا ئەم شاییه به‌ بۆنه‌ی چیه‌وه‌يه، کابرا وه‌لامیک زۆر ته‌واوی داوه و وتی ”**به بۆنه‌ی ئەوه‌وه که کوردین**“. ده‌بی ئەمه‌ش بلیم، که هه‌ر کام له‌وانه، خه‌لکی پارچه‌یه‌ک له **پینج** به‌شه‌که‌ی کوردستانی گه‌وره بوون، به‌لام وه‌ک من ریه‌گیان که‌وتبووه ئەوی و له‌وی خریبوونه‌وه. ئیستا که ئەو باسه‌ی سه‌ره‌وم پی‌شکه‌ش کرد، ده‌مه‌وی وه‌ک ئەندامیک هه‌ره بچووک، له کۆمه‌لی مه‌زنی کورده‌واری، بلیم بۆچی کورد و نیوانی له‌گه‌ل هه‌لپه‌رکیدا خۆشه و له کورترین کات و جیگه، بۆ هه‌لپه‌رکی که‌لک وهرده‌گرت:

- 1- چون زوربه‌ی کات له ژبانی کۆمه‌لایه‌تی و رامیاوی خوی نارازی بوه، ده‌یه‌وی به هه‌لپه‌رکی چه‌شنیک **پروتیستی** بیده‌نگ و پر بزاف نیشان بدا، به‌وسکوته‌وه داخی دلی خۆی برژین و به‌لگه‌ش نه‌داته ده‌ستی زۆرداران - له رساتیدا چه‌شنیک خۆپیشاندانی بیده‌نگه.
- 2- له باری ژینیتیک و ناوچه‌یه‌وه، گه‌لیکی ره‌سه‌ن و ره‌به‌نه - وه‌ک زه‌ویه‌کی بووره‌ی نه‌کیتر او وابه، که پر له هیز، وزه و ئینیرژی و ده‌یه‌وی به چه‌شنیک ئەم هیزه قه‌تیسکراوه، ده‌ربیر (خالی بکا) و له‌شی خۆشی به‌مه، به هیزتر ده‌کا.
- 3- چون گه‌لیکی هه‌ستیاره، ئەوین و خۆشه‌ویستی به شیک سهره‌کی له ژبانییه‌تی و بۆ ده‌ربیرینی ئەوینی شارده‌وه‌ی نیو دلی، ئەم کاره ده‌کا.

4- چون به پیچه‌وانه‌ی هیندیك له گهلانی دیکه دژی په‌ژاره و گریانه و لاگری خۆشبه. به‌لگه‌ی زیندی ئەم وته‌یه هه‌لپه‌رینی شیوه‌نه، که پیی ده‌لین **چه‌ممه‌ر چۆپی** - یانی کورد بۆ ده‌ربیرینی شیوه‌نیش، هه‌ر له هه‌لپه‌رکی که‌لکی وهرگرتوه، که چه‌ممه‌رچۆپی ناوچه‌ی مه‌لیکشاھی، له ئیلام، یه‌کیک لهو نمونه پرمانایانه‌یه.

سه‌بارهت به‌وه‌ش، که بۆچی کۆری هه‌لپه‌رکی کوردی، به پیچه‌وانه‌ی گه‌رانی کاتژمیر ده‌گه‌رئ، پیموایه چون هه‌میشه کات دژی کورد چه‌رخاوه، کوردیش ده‌یه‌وی به گه‌ران به پیچه‌وانی چه‌رخ کاتژمیر، تۆله له کات و زه‌مان بکاته‌وه.

ئایا جیگه‌ی کولۆ به‌رد نیه !!!

دیاره ره‌نگه بۆچوونی زۆر جوانی دیکه‌ش له‌م به‌ستینه‌دا ببن، که من بیرم پێیان رانه‌گه‌یوه یا ره‌نگه هیندیك له خۆشه‌ویستان له‌سه‌ر راستکرده‌وه‌ی ئەم بۆچوونانه تیبینیان ببن، که جیی خۆیه‌تی بیر و رای خۆیان ده‌ربیرن، چون ئیستا ئەم مه‌به‌سته بوته بنیشتی سه‌ر زاران و روونکرده‌وه‌ی پیوسته ؟؟؟.

تیبینی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه بیر و بۆ چونی خواوه‌نه‌که‌یه‌تی، کوردستان نیت له ناوه‌رۆکه‌که‌ی به‌رپرسیار نییه.